

Mikkel Wolds juleprædiken

Taler

Mikkel Wold
Sognepræst

Dato

24. december 2019

Sted

Marmorkirken

Omstændigheder

PrædikentekstLukasevangeliet kapitel 2, vers 1-21 (Juleevangeliet)

Engang havde en præst stillet en smuk julekrybbe – nænsomt lavet i pap – op for nogle børnehavebørn, der skulle komme på besøg. Det hele var på plads. Barnet, Maria og Josef, de vise mænd og dyrene i stalden. Også en del engle var til stede omkring krybben fuldstændigt som i beretningen. Alle så glade ud, selv dyrene smilede.

Præsten ville gerne engagere børnene og spurgte til indledning: "Og ved I så, hvorfor de alle ser så glade ud?" Inden de andre kunne nå at tænke over glædens dybere årsag hos såvel engle som køer og æsler, svarede et af børnene: "Det er fordi, de er af pap!"

Sådan kan den nøgterne analyse jo godt føle trang til at tolke tingene. En vis realisme syntes den 4-5 årige, der nu måtte ind i billedet. Måske det idylliske forekom ham lidt for søgt og lidt for langt fra den virkelighed, han syntes, han kendte.

Sådan set forstår man ham godt. For uanset bevæggrundene hos den lille nøgterne realist vil vi jo gerne have, at det, der er bevægende, også har bund i virkeligheden.

Men hvad er det da så at være realistisk? I dag hylder vi ofte den kolde realisme, den, der forholder sig til fakta og tal og målinger – den numeriske realisme. Denne i ordets videste forstand økonomistiske tænkemåde har det alvorlige handicap, at den ikke tør gøre det vovestykke at blive som barn. Og det barnlige er ikke det samme som det barnagtige, læg vel mærke til det. Men for at kunne modtage noget og glæde sig over det uden at forlange, at det skal kunne bevises, kræves evnen til at træde ud over den naive realisme. Realiteter og fakta er ikke

den fulde og hele virkelighed. Men hvis man er meget optaget af kun at se realiteterne og det for øjet synlige, kunne det være, man ikke opdager det virkelige. Det er bl.a. denne sansning, der er på spil i juleevangeliet. Den såkaldt realistiske iagttager vil straks undersøge sandsynligheden for det historiske indhold i beretningen og lade denne undersøgelse danne grundlag for, om man vil acceptere beretningen. Men den, der søger virkeligheden bag realiteterne vil spørge efter mere. "Lad lig et barn mig blive" siges det i den berømte salme Sig månen langsomt hæver, fordansket af digteren Carsten Hauch.

Hvorfor skulle jeg dog blive som et barn? Svaret står i et par linjer længere oppe i samme vers: "Gud fader i det høje, lær mig at skelne nøje, det sande fra dets skin, og mens jeg er i live, lad mig et barn mig blive."

Øjne kan pludselig åbnes for noget, de ellers ikke så, hvis man ellers er parat, jeg var lige ved at sige omstillingsparat, hvis ikke det ord havde været så forslidt.

Evangeliet til juleaften handler om Guds tilsynekomst til verden. Beretningens historiske autenticitet har vi ikke en kinamands chance for at bedømme. Men dens indhold er ikke dermed et eventyr, for der er den afgørende forskel, at her kommer der et budskab til os udefra. Det er ikke menneskeskabt, men det er en åbenbaring. Og evangelisten var skam også i sin egen samtid kontroversiel med denne beretning, tro endelig ikke andet. Ikke enhver detalje er måske gudgiven i denne fortælling, for det menneskelige er altid inde over fortolkningen og formidlingen af det åbenbarede, men det åbenbaredes ophav og inderste kerne er givet os, som noget der kommer til os.

Hvis jeg mentalt slår armene over kors og skeptisk analyserer alting, sætter jeg i virkeligheden bom for min iagttagelse af virkeligheden og begrænser min erkendelse til min sikre viden. Men hvad er der tilbage, hvis jeg kun forholder mig til "sikker" viden? Hvad med kærligheden? Hvad med troen? Hvad med det hellige, det religiøse? Her taler vi om det tro-værdige – det, der virkeligt er til, om også det ikke kan bevises. Vi er ofte blinde for det, der ikke kan rummes i den skalérbare optik. Derfor trænger vi til at få udvidet vores noget havarede iagttagelsesevne, komme ud over den mentale fattigdom, som vor egen tids økonomisme har anbragt os i. Vi trænger til at skærpe blikket for det ikke umiddelbart tilgængelige i livet. Og det er det blik, der er nødvendigt, hvis vi skal se andet og mere end en lidt yndig fortælling, der forgår efter første januar, fordi papfigurerne pakkes væk og engang selv vil gå i opløsning.

Derfor var det også, at Luther engang skrev, at den, der vil forstå evangeliet, må begynde med at gå til Betlehem. Det vil sige tage udgangspunkt der, hvor Gud begynder sin historie med mennesket. Der, hvor han lader sig føde og blive menneske. Vi kan ikke finde Gud ved at tage udgangspunkt i vores egne spekulationer, men vi finder ham der, hvor han træder ind i vores verden. Og det er denne begyndelse, julens budskab handler om. Barnet i krybben er tegnet på Guds magt, og det er jo på en måde en mærkelig magt, fordi det er kærlighedens almagt, der kommer til syne. Den magt er stærkere end alt andet, om også den tilsyneladende hører til det, der kan bekæmpes på den letteste måde. Men kun tilsyneladende, for tænk på, hvorledes tegnene på denne særlige magt, nemlig krybben og korset, er det, der er blevet stående, mens alle de magtsymboler, som hørte den tid til, for længe er gået i glemmebogen.

Frygt ikke, siges det. Det betyder: Hav trygt tillid til de ord, der tales. Hyrderne på marken tilhørte ikke nogen præstelig elite. De var hyrder, som passede deres arbejde med at vogte får. Der står ikke engang noget om, at de var specielt troende eller teologisk interesserede. Og en ting er sikker: De ventede ikke, at der skulle ske noget specielt den nat, hvor Jesus blev født. Men de fik del i dette budskab som de første. Eller tænk på fortællingen om de vise mænd, der jo var stjernetydere, det vil sige folk som betjente sig af en lære, som i Det Gamle Testamente spottes og fordømmes. Også de fik del i budskabet ifølge evangeliernes beretninger. Og når der fortælles om det i evangelierne, er det jo fordi, det har betydning for os, der hører om det. Det er ikke en historisk skildring af, at nogle særligt udvalgte engang fik en åbenbaring, som kun havde betydning for dem. Budskabet bringes til alle og enhver. Der står jo: "Se, jeg forkynder jer en stor glæde, som skal være for hele folket." Det er altså også for os, denne glæde er forkyndt. Gud blev menneske, for at du og jeg skulle få del i det rige, der med Kristus bringes til os.

Det er den frelse, der bringes os. Ikke et værdisæt eller nogle leveregler, men en frelse. En frelse, netop fordi det er en redning fra noget, vi ikke selv kan befri os fra.

Således er julens budskab talt til os, til hver enkelt af os, i dag som i alle dage. Ikke til figurer af nogen der, som papfigurerne, med det samme kommer til at se himmelske ud, men til mennesker, som lever på jorden og ikke i himlen. Det er til os, det siges, at vi skal tage imod Kristus og tro på ham. At tage imod ham og

tro ham er at lade hans ord stå over vore egne, at lade hans navn gælde over vores eget, at møde hans ord i tillid og leve af den nåde og sandhed som Gud giver os og bede Gud give os troen, hvis vi selv har svært ved at fange tingene i både første og anden omgang.

Og det barnlige er ikke det blåøjede, husk det. Det er en sansning af noget andet og mere end blot det umiddelbart realistiske. Glædelig jul.

Kilde

Manuskript modtaget fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Prædiken

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/mikkel-wolds-julepraediken-2019>